

EDLUND, KARL ERIK

**Tal vid fabrikör D.J. Elgérus' jordfästning
i Örebro kyrka den 27 dec. 1903 och vid
medaljutdelning samma dag.**

Örebro
1903

EOD – Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 10 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
- Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
- Skriv ut enstaka sidor eller hela boken.
- *Sök:* Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
- *Klipp & klistra:* Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkoren på svenska: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 30 bibliotek från 12 europeiska länder denna service.

Mer information finns tillgängliga via <http://books2ebooks.eu> lla boken.

- <http://search.books2ebooks.eu/>

Slutred.
1900 —
°

TAL

VID

FABRIKÖR D. J. ELGÉRUS'

JORDFÄSTNING

I ÖREBRO KYRKA

DEN 27 DECEMBER 1903

OCH VID

MEDALJUTDELNING SAMMA DAG

AF

K. E. EDLUND

Kungl. biblioteket

0 0000 000079072

VID
JORDFÄSTNINGEN.

*Jag är en främling, o Herre, under ditt
beskydd, en gäst såsom alla mina fäder.*

Så bekänner konung David inför
sin Gud i 39 psalmens 13 vers.

Vi människor hafva här ingen varaktig stad. Jorden är en tillfällig uppehållsort för främlingar från ett annat land. Det samhälle, där vi utfört vår lifsgärning, skall snart hafva kvar af oss blott ett minne, aktadt eller ringaktadt, allt eftersom domen öfver vår lifsgärning utfaller gillande eller ogillande. Vår väg må löpa jämnad eller svår, gå fram på höjderna eller i dalarna. den bär mot döden, vi må vilja det eller icke. Huru starka kropps- och själskrafter, vi hafva att förfoga öfver, omsider skola de brytas ned. Huru hög ålder vi än hafva nått, dess gräns skall dock hinnas, ty dagen han är dock aldrig så lång, att icke dess afton skall stunda. De stora dragen af hvarje människas historia har tecknats af Job, då han säger: människan af kvinna född, lefver en liten tid, full af orolighet, växer upp som ett blomster och faller af, flyr bort som en skugga och förblifver icke. Främlingar äro vi således här, må vi taga det till våra hjärtan.

Men på samma gång vi erkänna vårt främlingskap må vi ock tacksamt med Da-

vid erkänna, att vi äro främlingar under Guds beskydd. Vår barmhjärtige Gud gör vårt främlingskap dragligt. Hans godhet förnyar sig mot oss hvarje dag. Vi få sitta under den högstes beskärm och hvila under den allsmäktiges skugga. Hvad vore vi om han icke tänkte på oss och välsignade våra händers verk? Det bröd vi äta, det skydd vi njuta äro hans gåfvor. Det är sannt, att lifvets lotter falla olika, och att många lida brist. men huru fattig en människa må vara, vill hon icke erkänna, att hon står under Guds beskydd, så är hon otacksam.

Men vi återkomma till att vi äro främlingar, främlingar under Guds beskydd visserligen, men likafullt främlingar och gäster.

Hvar är då vårt rätta hem? Mitt rätta hem i himlens höjd och icke här jag finner. Ja, himlen är vårt sanna hem. Där bor vår fader, och där fadern är, där höra ju barnen hemma. I himlen är vår förstfödde broder, där är ock rummet för hela syskonkretsen. Gud vill undfå oss däruppe, Jesus har gått ditupp att bereda de sina rum. I min faders hus, säger han till sina lärjungar äro många boningar; om så icke vore, skulle jag hafva sagt eder det: jag går bort för att bereda eder rum. Och när jag har gått bort och beredt eder rum, skall jag komma tillbaka och taga eder till mig, på det att, hvarest jag är, där skolen I ock vara.

Veta vi då, såväl att vi här äro främlingar och gäster, som ock att det rätta hemmet är beredt åt oss i himlen, och har detta vetande fått tränga in i våra hjärtan så inse vi ock nödvändigheten af att inrätta vårt jordelif så, att det blir en hemvandring, nödvändigheten af att gå den väg, som förer till vårt hem. Ty icke är jordelifvet blott såsom sådant en hemvandring, icke leda alla vägar hemåt. Somliga vägar leda allt längre och längre bort från hemmet.

Hvilken är då vägen till vårt hem? Det är trons väg säga vi först. Jesus säger: ingen kommer till fadern utan genom mig. I ingen annan är frälsning än i honom som genom sin lydnad intill och i korsets död blifvit försoningen för våra synder, och det är intet annat namn än hans under himmelen människorna gifvet, i hvilket deskola varda frälsta. Huru skulle vi, arma, skuldbelastade syndare — ty hvad annat äro vi alla? — kunna komma till Gud, finge vi icke förtrösta uppå, att vår frälsare har godtgjort, hvad vi brutit och betalt vår skuld. Tryckta af syndaskuldens tunga börda, skulle vi icke kunna taga ett steg på vägen mot hemmet utan digna ned maktlösa. Men Herren Jesus är den starke hjälte, som är mäktig nog att taga den bort ifrån oss.

Trons frukt är kärlek. Den som fått mycket förlåtet, älskar mycket. Vägen till hemmet är kärlekens väg. Kärlek till Gud, som vi icke se, äro vi då villiga att bevisa bröderna, som vi se. Den som begynnadt vandra på vägen till hemmet och således fattat sitt mål i sikte har själsagdt kommit i den rätta ställningen till det jordiska. Han vet, att detta icke är hans utan en annans, att det icke är det stora utan det lilla; det blir icke påkostande för honom att gifva det, som är en annans och det lilla, så mycket mindre som han känner ägarens önskan. Ett utmärkande kännetecken på alla himlavandrare är det barmhärtiga sinnet. Det blir en glädje för dem att få tjäna sina fattiga lidande bröder, torka de betrycktas tårar och hugsvala sörande hjärtan. Och när de själfva tacksamta njuta af det goda, Gud gifvit dem, grumlas deras glädje i viss mån af smärtan de känna öfver att så många finnas, som måste lida och umbära och som demed bästa vilja icke förmå att hjälpa. Salige

äro de barmhärtige, dem skall ske barmhärthet. De skola få sin lön här redan i ett godt samvetes vittnesbörd, de skola få en härligare lön på den sista dagen af den domaren, som skall säga till dem: hvad I hafven gjort en af dessa minsta, det hafven I ock gjort mig.

Så vaka då hvar stund och bed;
Med tro och kärlek dig bered
I frid att hädan fara;
De arma fød, de nakna kläd,
De svaga stärk, de sorgsna gläd,
Och så din tro förklara,
O människa. o människa,
Du inför Gud skall svara!

Sann kärlek till Gud genom Kristus är modern till sann trohet, kraften till villig lydnad.

Vägen till vårt himmelska hem är den äkta trohetens, den villiga lydnadens väg.

Den vägen vandra vi, när vi i kraft af Jesu Kristi anda, som skapat i oss ett nytt, heligt sinne, troget uppfylla plikterna, som tillhöra den kallelse vi fått, denna må vara högre eller lägre. mer eller mindre omfattande och betydelsefull.

Och den vägen vandra vi, när vi i kraft af frälsande och frigörande nåd från den Herre, som är kommen i världen att gifva de fångna frihet och de sönderslagna förlösning, fått de härskande syndernas band slitna och ett nytt lifs krafter, som göra oss villiga och skickliga att hörsamma hvad Gud bjuder.

Vandrarne till hemmet därofvän fly kötets gärningar och prydas af andans frukter, älska rättfärdigheten och hata ogudaktigt väsen, äro af sanningen och sky lögnen, bemöda sig att i alla afseenden vandra i hans efterföljd, som var oss i allting lik, dock utan synd.

Men de som lefva efter köttet de skola dö. De som icke frukta Gud, förakta honom och hans bud och göra hvad deras själfviska sinne lyster, få ingen del i Kristi och Guds rike.

För dem, som vandra vägen till hemmet och känna sig som gäster och främlingar, har döden intet förfärande, ingen sargande udd. När skriften talar om fromma människors död, begagnar den ljufva och sköna bilder, svarande emot en liknande verklighet. Jag vet, säger Petrus, att jag snart skall aflägga denna min hydda. Jag ästundar skiljas hädan och vara när Kristus, hvilket är mycket bättre, vittnar Paulus, och annorstädes uttalar han längtan efter att, skild från kroppen, vara hemma hos Herren. Herre nu låter du din tjänare fara i frid, så lyder begynnelsen af gamle Simeons sva-nesång. Om den döende Stefanus säges, att han afsomnade. Salige äro de döde, som i Herren dö, de skola hvila sig från sitt arbete, läses i bibelns sista bok.

Hvad mer, att vi skola dö. Den som tror på mig, han skall lefva, om han än dör, säger han, som är uppståndelsen och lifvet. Hvad betyder det, att den jordiska hyddan hemfaller åt förgängelsen. När denna hyddan, vårt jordiska tälthus nedbrytes, hafva vi en byggnad af Gud byggd, den evig är i himmelen. Vi tro på köttets uppståndelse. Det som sås i vanära skall uppstå i kraft, det som sås som en förgänglig lekamen skall uppstå som en oförgänglig lekamen.

Det är hemlandstoner, som ljuda den kristtrogne till mötes, när hans jordiska vallfärd är lyktad.

Så kunna vi i tron på vår frälsare med jämnmod bära, att vi här äro främlingar och gäster. Ty sannt är, hvad skalden sjunger:

Jag är en pilgrim här,
 går till mitt hem;
 jorden, som törne bär,
 är ej mitt hem.
 Här på en okänd strand
 blir det mig trångt ibland,
 ack, men det goda land
 vinkar mig hem!

Kort är min pilgrimsfärd,
 snart bär det hem!
 Si, från en stormig värld
 längtar jag hem.
 Snart är all nöd förbi,
 snart skall jag glad och fri
 sjunga om seger i
 himlen, mitt hem.

Där är ej sorg och ve,
 där är mitt hem.
 Där får jag Jesus se,
 bo i hans hem.
 Där får jag se härnäst
 dem, som jag älskat mest,
 där är mig evigt bäst.
 Saliga hem! (L. S.)

Utan att träda sanningen för nära kan man ju säga, att den vördnadsvärde äldring, som vi i dag hafva att bevisa den sista tjänsten, varit en af detta samhälles stormän, en man, som, på samma gång han med sällspord duglighet, kraft och framgång skötte sin näringsverksamhet, mer än de flesta nitälskat för och befrämjat samhällets väl och sunda utveckling. Det kan ej vara vår mening att nu redogöra för eller ens antyda allt hvad han på skilda områden i samhällsgagnande riktning uträttat. Vi hafva ju därom påmint i de sympatiska lefnadsteckningar af den hädangångne, som efter hans bortgång sett dagen. Blott några sidor af hans gedigna karaktär och förträffliga verk-

samhet tillåta vi oss påpeka, icke för att prisa honom, ty han behöfver icke vårt pris och skulle nog undanbedja sig det, om han kunde, utan för att erinra om hvad vi med hans bortgång förlorat och mana till hans efterföljd.

Fabrikör Elgérus var en from man i gammaldags ande, en man, som fruktade Gud och hade vördnad för det heliga. Med sitt husfolk öfvade han husandakt. Söndagligen besökte han templet för att deltaga i firandet af Herrens sköna gudstjänst, och det kunde icke hända, att han utan trängande skäl försummade denna goda sedvänja. Något af hans ande, som sjunger: »huru ljufviga äro icke dina boningar, Herre Sebaot», hvilade öfver den gamle. Regelbundet gästade han Herrens bord för att fira Jesu döds åminnelse. I detta och många andra afseenden var han så olik en stor del af den nya tidens människor, för hvilka det religiösa sinnet synes vara helt och hållet främmande.

Under ej mindre än femtio år har han såsom kyrkorådsmedlem, under större delen af denna tid jämväl såsom kyrkovärd och förvaltare af kyrkans medel, gjort sig väl förtjänt af församlingens tacksamhet. Kraftigt har han understött verksamheten för detta tempels försättande i värdigt skick, och för hvarje nytt steg, som togs i detta afseende, gaf han uttryck åt sin oförställda glädje. Den alltmer i förgrunden framträdande tanken på en ny kyrkobyggnad, alltför välbehöflig i vår stora församling, omfattade han med liflighet. Han har ock lagt grund till den lilla kyrkobyggnadsfond, som förefinnes. På hans initiativ förstärktes de prästerliga krafterna, hvilka förut icke stodo i rimligt förhållande till den ständigt växande folkmängden. I dessa och många andra afseenden har han visat sig vara en varm kyrkans vän, och saknaden

efter honom är stor hos dem, hvilka kyrkans angelägenheter ligga om hjärtat.

Ingälunda inskränkte sig dock den hädangångnes kyrkliga sinne till värden om kyrkans yttre angelägenheter. Därmed förband sig en påfallande nitälskan för folkets höjande i sedligt afseende och åtgärder härför kunde alltid hos honom påräkna understöd i ord och gärning. Ofta hörde vi honom klaga öfver tidens lyten, särskildt öfver den allmänt rådande tuktlösheten i fråga om barnens uppfostran samt öfver den så allmänt utbredda dryckenskapslasten. Och han ej blott klagade. Så ofta tillfälle erbjöd sig, sökte han genom kärleksfulla samtal med i synd och last förkomna människor verka på deras öfvertygelse. Och dessa staccare förstodo hans välvilja. Vann han icke deras förbättring, så vann han deras vördnadsfulla aktning, hvarpå han understundom fick mottaga rörande bevis. Här böra vi äfven nämna, att den gamle för folkets väl nitälskande fabrikören alltid hade ett stort förråd af folkskrifter af religiöst, sedligt och allmännyttigt innehåll, som han utdelade åt besökande. En del af dessa hade han själf förlagt. Folk läser så mycken uselhet, plågade han yttra. Jag vill göra, hvad jag kan för att sätta god lektyr i deras händer.

Vi komma nu till en af de mest framträdande yttringarna af hans godhjärtenhet, hans offervilliga kärlek till betryckta och fattiga. Han var en barmhärtig man. Få församlingsmedlemmar hafva väl offrat så mycket som han för välgörande ändamål. Vida känd för sitt barmhärtiga sinne, fick han ofta mottaga besök af hjälpbehöfvande inom skilda samhällsklasser, och han hade icke hjärta att låta dem gå ohulpsa bort, om han var öfvertygad, att den begärda hjälpen verkligen kunde gagna dem. Hos alla dessa — och de äro många —, som fått hjälp af honom, skall hans åminnelse lefva i välsignelse.

Sitt barmhärtiga sinne lade han i dagen ej blott genom offervillighet utan ock genom praktisk verksamhet. Att stadens fattigvård blifvit ordnad på ett barmhärtighetens kraf bättre tillgodeseende sätt, var hans förtjänst. Och att vår stad i denna stund har att förfoga öfver ett större antal diakonissor, såsom dessa ädla kvinnor benämnas, som invigt sitt lif åt den tjänande kärleken, än andra jämnstora stadshambällen, har man så tillvida att tacka den hädangångne för, som han först af alla insåg deras värde och hitkallade de tvänne första, som här varit anställda. Så bereddes allmänheten tillfälle att lära känna dem och därmed ock att vinna allt större förtroende för den anstalt, som fostrat dem.

Att den bortgångne jämväl var en rättfärdig man, som handlade efter sitt samvete och icke trädde någons rätt för nära, behöfver ju knappt sägas, men må icke heller förtigas, när det gäller att teckna hans bild. Redbarhet, punktilighet, ordhållighet och dygder af liknande art voro den gamles prydnad.

En sällspord förmåga ägde han också att säga sitt hjärtas tankar rent ut till hög och låg, äfven när de togo form af ogillande eller bestraffning. Det vill personligt mod till detta. Men den gode mannen var ej heller feg. Han visste, hvad han ville, och som han ville det rätta, skydde han icke att föra det till torgs. Hans rättfärdighetskänsla gaf honom också kraft att tillstå egna fel och mottaga förebräelser, då de voro befogade. Yttringar af sann ödmjukhet voro honom icke främmande.

Ett annat framstående drag i hans karaktär var hans förnöjsamhet. »Han hade det i alla afseenden så bra», såsom han så ofta yttrade i sina förtrogna vänners krets. Nekas må ej heller, att han hade skäl att vara förnöjd, ty mycken framgång hade han

rönt på sin lefnadsbana. Visserligen fick han emellanåt göra ej obetydliga förluster på grund af sin stora hjälpsamhet, men i det hela hade lyckan varit honom väl bevågen. Men det är, som känt, icke gifvet, att människor äro förnöjda därför, att de haft stora framgångar. Somliga synas aldrig kunna blifva tillfredsställda.

För sina talrika arbetare var fabrikör Elgérus alltid den bäste husbonde, som på många sätt visade dem välvilja och sörjde för deras bästa. Därför kunde han också samla omkring sig en stab af trotjänare, åt hvilka han gång efter annan hade nöjet utverka belöningsmedaljer för långvarig och trogen tjänst. Senast i dag hafva tio af hans arbetare undfått dylika, det trogna arbetets äretecken. Att någon lämnade hans tjänst, hörde till undantagen; och bär, synes oss detta sakförhållande, bättre än något annat, vittnesbörd om hurudan husbonde han var.

Själ en arbetets son, som frivilligt så att säga passerat graderna i den handtering, för hvilken han i unga år bestämde sig, var den nu bortgångne en sann arbetarevän, som städse ifrade för, att arbetarne genom förhöjd arbetsskicklighet, uthållig flit och ett ordentligt, nyktert och sparsamt lefnadssätt ej allenast måtte kunna bereda sig god försörjning utan äfven höja sig till välstånd. Att komma redbara och dugliga, men med ekonomiska svårigheter kämpande handverkare till hjälp beredde honom glädje. Bekant är, huru nitiskt han verkat för befrämjande af hemslöjd för att genom detta medel kunna bereda den obemedlade klassen bättre utsikter till själförsörjning.

Att han var en afsvuren fiende till de moderna arbetarerörelserna, såvidt som i dem uppenbarar sig en anda af trots, laglöshet och den personliga friheten kränkande despotism, må ingen förtänka honom.

I hemmets värld var han den 17 år före honom bortgångna makans kärleksfulla stöd, och med faderskärlekens omsorg såg han sina barns väl till godo. En oförgätlig fader hafven I ägt, I hans nu sörjande barn. Kraftigt manande och uppfordrande till allt godt har hans föredöme varit. Han var väl värd den vördnad, I ägnaden honom i lifvet och nu ägnen hans minne.

Till sist ett varmt tack för allt, hvad den bortgångne varit för och verkat i vår stad. Ett ännu varmare tack för allt det goda, han velat verka. Må Gud af nåd löna honom för hans ädla lifsgärning.

Välsignelse öfver den godes minne! Frid öfver stoftet!

Herre, lär oss betänka, att vi äro gäster och främlingar på jorden och att vårt sanna hem är i himmelen, att vi icke låta oss fjättras af denna världens väsende utan söka det ofvantill är, så att, när vår dödsstund kommer, vi må förflyttas till dina himmelska boningar. Amen.

VID

MEDALJUTDELNINGEN.

Som väl känt är, lämnar i våra dagar förhållandet mellan husbönder och tjänare, arbetsgivare och arbetstagare, mycket öf-
rigt att önska.

Den tjänande klassen blir allt oroligare, och innan tjänaren och tjänarinnan hunnit blifva införlifvade med familjen och förtrogna med sina sysslor, äro de färdiga att lämna sin tjänst för att söka en annan. Den min-

sta anmärkning från husbondefolkets sida blir ofta en kärkommen anledning till tjänstens uppsägande.

Och hvad angår arbetstagarnes ställning till arbetsgifvarne, så se vi städse ånyo exempel på huru missnöjet hos de förre, underblåst af en mängd agitatorer, som gjort till sin lifsuppgift att utså split, tvedräkt och hat, gifver sig luft uti allt oftare förekommande arbetsinställelser med eller utan oordningar och våldsbragder.

Orsaken till nu beklagade missförhållanden mellan dem, som endast genom endrättig samverkan sinsemellan kunna gagna sig själfva, är visserligen icke uteslutande att söka på endera sidan.

Arbetsgifvare hafva ej sällan förgätit den apostoliska förmaningen: hvad rätt och billigt är, det bevisen tjänarne, vetande, att I ock hafven en herre i himmelen. De hafva icke alltid tillfyllest behjärtat rättfärdighetens fordran, att lönen eller arbetsförtjänsten måste stå i rimligt förhållande till arbetet samt hafva ock mer eller mindre uraktlätit att i barmhärtigt sinne visa sina underhafvande den faderliga kärlek och omvårdnad, kristendomen bjuder. Och de underordnade hafva ock å sin sida tagit det för lätt med den sannskyldiga tjänaretroheten, vördnaden, underdånigheten, nitet och fliten i arbetet.

Under sådan tid är det glädjande att understundom mellan husbonde och tjänare återfinna det gamla patriarkaliska, på ömsesidig kärlek och ömsesidigt förtroende grundade förhållandet. Om ett sådant förhållande äro vi i tillfälle i dag erinra, då glädjen förunnas oss att utdela patriotiska sällskapets belöningsmedaljer för långvarig och trogen tjänst åt ej mindre än tio arbetare, som under en lång följd af år varit anställda hos fabriköf D. J. Elgérus' fabriksaktiebolag.

Eder gamle husbonde, den oförgätlige man, som nu ligger på bären och som ju alltid bevisade eder faderlig kärlek och omsorg, var synnerligt angelägen om, att I såsom bevis på eder tjänaretrohet skulle erhålla dessa äretecken och skulle helt visst hafva gladt sig åt att kunna deltaga i denna högtidlighet och trycka edra valkiga händer för att visa, huru han uppskattade det stora värde, som verkliga trotjänare äga. Men Gud har i detta afseende annorlunda bestämt.

Vi bringa eder nu vår hjärtliga lyckönskan. I och för sig hafva edra äretecken föga värde, men såsom bevis på den tjänande trohetens ära äro de värdefulla nog.

Bären dem under tacksamhet till Gud, som förunnat eder hälsa, krafter och nåd till trogen tjänst.

I hafven, mänskligt att döma, varit trogna i det lilla. Må Gud gifva eder nåd jämväl till trohet i det mera är.

Då skolen I en gång, när eder jordiska arbetsdag är slutad, få vida ärofullare belöning.

Du gode och trogne tjänare, skall det då heta till enhvar ibland eder från eder högste husbondes mun, öfver en ringa ting bar du varit trogen, jag skall sätta dig öfver mycket. Gå in i din Herres glädje.

www.books2ebooks.eu